

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет

(назва інституту/факультету)

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Студії з економічної, соціальної та фізичної географії (наукові лекції і семінари за темами дисертаційних досліджень)

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-наукова програма Географія

Спеціальність 106 «Географія»

(вказати: код, назва)

Галузь знань 10 «Природничі науки»

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

Географічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: Руденко В.П., д. геогр. н., проф., завідувач кафедри

економічної географії та екологічного менеджменту

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача <http://www.ecogeo.cv.ua/руденко/>

Контактний тел. 0953059090

E-mail: v.rudenko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Очні консультації: вівторок 13.00-14.00

Онлайн-консультації: вівторок 16.00-17.00

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дослідження наукової географічної спадщини, її складу, структури, територіальної диференціації та організації - новий науковий напрям у географії України. Його розвиток пов'язаний з іменами О.І. Шаблія, Л.Г. Руденка, Я.Б. Олійника, К. Поливач, К. Горба, Я.І. Жупанського. Вивчення ж наукової географічної румуномовної спадщини в Україні взагалі знаходиться на своєму початковому етапі розвитку.

2. Мета навчальної дисципліни:

Метою навчальної дисципліни "Студії з економічної, соціальної та фізичної географії (наукові лекції і семінари за темами дисертаційних досліджень)" є оцінка наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України, її складу, структури та територіальної організації.

3. Завдання: надати студентам (слухачам) теоретичні знання щодо структури наукової географічної румуномовної спадщини; розробити теоретико-методичні засади дослідження наукової географічної румуномовної спадщини, оцінити сучасний стан та компонентну структуру наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України, сформувати навички визначити територіальну структуру наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України, сформувати вміння аналізувати територіальну організацію та обґрунтувати систему заходів по збереженню, використанню та примноженню наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.

4. Пререквізити. Рекомендовано попереднє проходження курсу: "Методологія та організація наукової роботи в економічній, соціальній та фізичній географії", "Філософія та методологія науки".

5. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності (ЗК):
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, пошуку та критичного аналізу інформації, презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.
ЗК02. Здатність працювати у міжнародному контексті, розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності, обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою.
Спеціальні компетентності спеціальності (СК):
СК01. Здатність демонструвати знання сучасного стану, основних тенденцій і перспектив розвитку географії та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері географії та/або дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з географії та суміжних галузей.
СК02. Здатність представляти та обговорювати результати своєї наукової роботи державною та іноземною мовою в усній та письмовій формі, опрацьовувати наукову літературу з географії і суміжних/дотичних галузей та ефективно використовувати інформацію з різних джерел.
СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти в

області географії та суміжних галузей.

СК04. Здатність до наукової аргументації, володіння системним науковим світоглядом, застосовувати сучасні методи географічних та міждисциплінарних досліджень, інформаційні та комунікаційні технології, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій діяльності.

СК05. Здатність дотримуватись етики та правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Результати навчання (РН):

РН01. Застосовувати сучасні концептуальні знання географії, її окремих напрямків та суміжних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових досліджень та здійснення професійної діяльності.

РН02. Володіти методологією природничо- та/або суспільногеографічних досліджень, застосовувати її у власній науковій діяльності та викладацькій практиці.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників.

РН05. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмне забезпечення при проведенні наукових досліджень та в освітній діяльності.

РН06. Вільно презентувати і обговорювати державною та іноземною мовами з фахівцями та широкою аудиторією з дотриманням норм академічної етики результати досліджень, наукові та прикладні проблеми з географії, природокористування та регіонального розвитку, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях.

РН 08. Інтерпретувати філософську методологію пізнання, ключові засади професійної та наукової етики, систему морально-культурних цінностей, дотримуватись у професійній діяльності принципів соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни – Студії з економічної, соціальної та фізичної географії" (наукові лекції і семінари за темами дисертаційних досліджень)

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	3	90	10	20		-	60	-	Іспит
Заочна	1	1	3	90	4	4		-	82	-	Іспит

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

[illegible]

Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Оцінка сучасного стану та компонентна структура наукової географічної румуномовної спадщини											
Тема 1. Кількісний вимір обсягу (складу) наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України. Одиниці виміру.	9	1	2			6	9	0,5	1			7,5
Тема 2. Комплексна структура (складові) наукової географічної румуномовної спадщини. Природничі, економіко-географічні, соціально-географічні складові спадщини.	9	1	2			6	9	0,5	0,5			8
Тема 3. Територіальна диференціація та організація наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України. Основні центри наукової румуномовної спадщини бібліотек України.	9	1	2			6	9	0,5	-			8,5
Тема 4. Територіальна структура наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України. Наукова бібліотека ЧНУ ім.Ю.Федьковича як центральна ланка румуномовної географічної спадщини держави.	9	1	2			6	9	-	0,5			8,5
Тема 5. Територіальна організація системи заходів по збереженню, використанні та примноженню наукової географічної	9	1	2			6	9	0,5	-			8,5

румуномовної спадщини бібліотек України.												
Разом за ЗМ 2	45	5	10			30	45	2	2			41
Усього годин	90	10	20			60	90	4	4			82

6.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Поняття (сутність) категорії «наукова географічна спадщина»	2	1
2	Теоретико-методичні засади дослідження наукової географічної румуномовної спадщини.	2	1
3	Сутність та основні напрями пізнання наукової географічної спадщини.	2	1
4	Джерельна база дослідження наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України	2	1
5	Оцінка сучасного стану та компонентна структура наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.	2	1
6	Кількісний вимір обсягу (складу) наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.	2	1
7	Комплексна структура (складові) наукової географічної румуномовної спадщини.	2	1
8	Територіальна диференціація та організація наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.	2	1
9	Територіальна структура наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.	2	1
10	Територіальна організація системи заходів по збереженню, використанні та примноженню наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.	2	1
	Разом	20	10

6.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Не передбачено

6.2.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Теоретичні основи дослідження категорії «наукова географічна спадщина»	10	3
2	Наукова географічна румуномовна спадщина в Україні:	10	3

	основні джерела пізнання		
3	Проблема виміру обсягу наукової географічної румуномовної спадщини.	10	3
4	Румуномовна наукова географічна спадщина бібліотек України.	10	3
5	Румуномовна наукова географічна спадщина Наукової бібліотеки ЧНУ ім. Ю. Федьковича	10	3
6	Територіальна організація наукової географічної румуномовної спадщини бібліотек України.	10	5
	Разом	60	20

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

7. Політика курсу :

Впродовж семестру для перевірки знань здобувачів та контролю за самостійною роботою застосовують письмові (в т.ч. тести) роботи з тем самостійної роботи, виступи на практичних та семінарських заняттях. Під час практичних занять здобувач вищої освіти повинен продемонструвати обізнаність щодо сутності понять, термінів та категорій.

Питання дотримання академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view, Положення про виявлення та запобігання плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPl_/view та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view.

8. Методи, система контролю та оцінювання курсу

Методами навчання є словесні (лекція, пояснення, бесіда, розповідь), на практичних та семінарських заняттях використовується проблемне навчання та створення проблемних ситуацій, технологія навчання дією, кейс-метод та ін.

Види та форми контролю

Контроль знань здобувачів ґрунтується на здійсненні поточного і підсумкового контролю при застосуванні таких способів діагностики, як семінарські і самостійні роботи, тестування, письмове і усне опитування. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має час проведення практичних та семінарських видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді письмового фронтального опитування. Форма підсумкового контролю (іспит) полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі, результатів виконання ним певних видів робіт.

Методи контролю

Методами контролю є : усний контроль, письмовий, тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійного опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі - тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навиків при виконанні практичних робіт та семінарських занять здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни (до 100 балів) є сумою оцінок компетентностей (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності та контроль модуль (залік). Максимальну кількість балів, яку може отримати здобувач до іспиту у сумі становить 60 балів, а саме 30 балів в кожному з модулів (10 балів на семінарах, 30 балів за контрольні роботи і 20 за самостійну роботу). 40 балів відводиться на підсумковий контрольний модуль.

Підсумкова оцінка виставляється за сумою всіх отриманих балів згідно шкали оцінювання. При цьому в екзаменаційній відомості зазначається сумарна кількість набраних балів, оцінка за шкалою ECTS і оцінка за національною шкалою.

Поточне опитування, тестування та самостійна робота										Залік	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T 4	T 5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	40	100

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Критерії оцінок
		Оцінка	Пояснення	
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	“Відмінно” – здобувач детально знає теоретичний матеріал та матеріал з практичних занять, уміє давати визначення основних понять, розуміє сутність основних положень теорії та вільно їх трактує, оперує термінологією. Здобувач дає характеристику наукової румуномовної географічної спадщини, інтерпретує статистичну інформацію, виконує практичні роботи, аналізує їх результати, складає картосхеми, графіки і географічні карти, пояснює їх зміст. На запитання викладача за програмою курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види робіт та ІНДЗ. Опрацював теми для самостійного вивчення.
80-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	“Дуже добре” – здобувач знає теоретичний матеріал, виконав практичні роботи, оперує, уміє пояснити сутність основних понять. Здобувач здебільшого дає характеристику наукової румуномовної географічної спадщини, інтерпретує статистичну інформацію, виконує практичні роботи, аналізує їх результати, складає картосхеми, графіки і географічні карти, пояснює їх зміст. На запитання викладача за програмою курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види робіт та ІНДЗ.
70-79	Добре	C	Добре (в загальному вірне виконання)	“Добре” – Все вище вказане виконує не повною мірою, однак знає теорію й практику, виконує завдання викладача. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить

			з певною кількістю суттєвих помилок)	правильні рішення. При повторенні матеріалу відразу працює якісніше. Виконав всі практичні роботи.
60-69	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	“Задовільно” – знає основні теоретичні положення, виконав більшу частину практичних. Орієнтується в особливостях Наукової географічної румуномовної спадщини, обробці відповідного статистичного матеріалу, створенні відповідних карт, схем, графіків. Відповідає на переважну частину запитань викладача.
50-59		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)	“Достатньо” – все вище вказане виконує не повною мірою, однак виконав більшу частину практичних робіт. Має уявлення про наукову географічну спадщину. Володіє методикою географічних досліджень, бере участь у створенні відповідних карт, схем, графіків. На половину запитань викладача відповідає.
35-49	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	“Незадовільно” – не виконані вимоги для оцінки “достатньо”, але студент виконує додаткові завдання в межах програми курсу.

9. Рекомендована література

9.1. Основна

1. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні»: Постанова Верховної Ради України від 14 травня 2019 року № 2716-VIII.
2. Рекомендація про охорону на національному рівні культурної та природної спадщини.
3. Національний атлас України / Гол, ред. Л.Г.Руденко. Київ, 2007. 440 с.
4. Туристичне намисто України: атлас / Відп. редактор Н.О. Крижова. — К.: Картографія, 2011. - 136 с.
5. Atlas der Schweiz. URL: <http://www.atlasderschweiz.ch>
6. De Bosailas van het cultureel erfgoed. (2014). Groningen, 2014. 416 p.
7. Knight G.R, Oetting J, and Cross L, (editors). (2011). Atlas of Florida's Natural Heritage: Biodiversity, Landscapes, Stewardship, and Opportunities. Tallahassee, FL: Institute of Science and Public Affairs, Florida State University. 162 p.
8. Культурна спадщина в Атласній геоінформаційній системі сталого розвитку України / Л.Г. Руденко, К.А. Поливач, В.С. Чабанюк та ін. за ред. Л.Г. Руденка. Київ, 2018. 172 с.
9. Атлас історії України. Київ, 2012. 152 стр.
10. Історичний атлас України. Найдавніше минуле. Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава) / Керівник проекту й автор-упорядник Юрій Лоза. Київ, 2010. 300 с.
11. Лоза Ю. Історичний атлас України. Київ, 2015. 320 с.
12. Енциклопедія історії України. Том (Україна - Українці) Кн.2
13. Руденко Л.Г., Поливач К.А. Природна спадщина: досвід та перспективи картографування в Україні // Укр. Геогр. журн. 2015. №4. С.40-49.
14. Поливач К. А. Інформаційно-довідковий атлас природно-заповідного фонду регіону // Український географічний журнал. 2016. №1. С. 53 - 60.

15. Від аспіранта – до академіка. Зб. законодавчих і нормат. матер. з питань наук. діяльності, атестат. наук. праців. / Укладач Ю.І. Цеков. – К.: Ред. «Бюл. Вищої атестат. коміс. України»: Вид-во «Толока», 2006. – 80 с.
16. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. – Київ-Львів: Редакція «Бюлетня Вищої атестаційної комісії України» Редакція осв.-наук. і студ. тижневика «Аудиторія». – 1998.-32 с.
17. Єремія Г.І. Внесок вченого Костянтина Бретеску в розвиток географічної науки / Г.І. Єремія// Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия География.- 2013.- Том 26 (65).- №4.-С.15-25.
18. Руденко С. Оцінка внеску румуномовних вчених у розвиток української географічної науки (на матеріалах Чернівецького університету) /С. Руденко, Г.Єремія//Науковий вісник Чернівецького ун-ту: зб. наук. праць. Вип. 724-725 - Географія.-Чернівці: ЧНУ, 2014.- С.142-146.
19. Руденко В.П., Грек К.В. Професор Мирон Кордуба : українська географічна спадщина. Чернівці : Наші книги. 2021.480 с.
20. Руденко В., Грек К. "Територія і населення України" (1918) як фундаментальна географічна праця доктора Мирона Кордуби. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного ун-ту ім. В.Гнатюка. Серія : географія. Тернопіль. 2021. № 1 С.4-14.
21. Rudenko V., Grek K. Professor Myron Kordubas Contribution into Geographical Shevchenkiana. Journal of Education, Health and Sport. 2021. №11 (5). S. 110-118.

9.2. Додаткова література

1. Масляк П.О. Геополітичні проблеми національної безпеки України / Природничі проблеми національної безпеки України у викликах новітньої історії. Київ-Львів-Гейдельберг-Чернівці. 2019. С 31-57.
2. Руденко В., Баран Л. Географія науки і культури України (УСРР) в оцінці проф. Мирона Кордуби. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : географія. 2022. № 2 (Випуск 53). С.4-10.
3. Руденко В. Нова книга із серії «Вибраних праць» Олега Шаблія. Український географічний журнал. 2020. №3(111). – С. 64-69 (Scopus).
4. Руденко В., Грек К. Перші вчителі у становленні Мирона Кордуби як географа. Часопис соціально-економічної географії. – 2020. Випуск 28. С. 89-95. (Категорія Б).
5. Руденко В., Грек К. Доктор Мирон Кордуба про проблеми географічної освіти і виховання у двомовних гімназіях Австро-Угорщини. Географія, картографія, географічна освіта: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 30-річчю відкриття кафедри Географії України та регіоналістики і 80-річчю утворення Чернівецької області (м. Чернівці, 7-9 травня 2020 р.) Чернівці: Місто. 2020. – С. 97-100.
6. Руденко В.П., Білоус В.А. Професор Олександр Зупан (1847-1920) : життя і діяльність в географії. Географія та туризм. 2021. № 64. С.78-86.
7. Руденко В.П., Грек К.В. Географічні дослідження професора Мирона Кордуби в українській топонімії. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Географічні науки. Випуск 15. 2021. С.27-38.

9.3. Інформаційні ресурси

1. Український географічний журнал : <http://ukrgeojournal.org.ua/uk/view-archive>
2. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія»: <https://periodicals.karazin.ua/geoeco/about>
3. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Географічні науки»: <https://gi.iournal.kspu.edu/index.php/gi/issuc/archive>

4. Науковий журнал «Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів» Київський національний факультет імені Тараса Шевченка, географічний факультет <http://econstnictgeo.knu.ua/index.html>
5. Global Environmental Change: <https://www.journals.elsevier.com/global-environmental-change>
6. Journal of Geology, Geography and Geoecology: <https://geology-dnu.dp.ua/index.php/GG/index>
7. Географічний конструкт, як об'єкт дослідження конструктивної географії. Режим доступу : https://studopedia.su/6_45813_geografichniykonstrukt-vak-obiekt-doslidzhennya-konstruktivnoi-geografii.html
8. Еко Тур Інфо науковий журнал. Режим доступу : <https://www.info.ecotour.com.ua/ua/golovna/41-tsentr/15-eko-tur-infonaukovii-zhurnai>

Розробник: д.геогр.н., професор Руденко В.П.